275993 - Mescidi alış veriş merkezlerinden ayıracak bir sınır koyulmalı mı?

Soru

Tek katlı çok geniş bir alanımız var, bu alandan bir bölümünde Cuma ve diğer namazların kılınacağı bir cami/mescit tahsis etmek ve geri kalan alanları da alışveriş merkezleri olarak kiralamak istiyoruz. Elde edilen gelirle caminin masrafları ve davet için harcanacaktır. Camiyi alışveriş merkezlerden ayıran bir duvar örmemiz gerekir mi? Çünkü aynı binada hem cami hem de alış veriş merkezleri olacak, tüm alanı camiye mi tahsis etmek gerekir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi: Gerekli maslahata göre ve namaz kılan sayısına göre ister bir bölümü ister tüm alanı cami/mescit için ayırmanızda bir sakınca yoktur. Ancak alan çok büyük ise bir mescid ve davet giderleri için iş yerleri için kiraya verilmesi ve bu işyerlerini vakıf olarak belirlemek daha hayırlı olacaktır.

Elmevsua el fıkhiye 12/295 şöyle geçmektedir: Şafii, Maliki ve Hanbeli mezhebine göre evin yukarısını veya altını mescid olarak vakfetmek caizdir. Çünkü her biri bağımsız bir yerdir. Biri olmaksızın diğerini vakfetmek caizdir.

Daimi Fetva Kurulu 5/220 şöyle geçmektedir: ilk inşaat aşamasında birlikte bina edilmişse mescidin konutun altında olmasında hiçbir sakınca yoktur. Veya daha sonra konutun altına mescid oluşturulursa yine de sakınca yoktur. Ancak mescidin yukarısına daha sonra konut inşa etmek caiz değildir. Çünkü mescidin yukarısı da ona tabidir.

İkincisi: Mescidin içinde alışveriş yapmak caiz olmadığı gibi geçersizdir. Amr bin Şuayb, babasından O da dedesinden şöyle rivayet etmiştir: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem mescidin içinde alışveriş yapılmasını yasakladı. (Ahmed 6676, Ebu Davud 1079, Nesai 714) Elbani hasen demiştir.

Ebu Hureyre -radıyallahu anh-'dan rivayet olunduğuna göre Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: "Bir kimsenin mescidte bir şey sattığını yahut satın aldığını görürseniz ona; "Allah ticaretini kazançlı kılmasın!" deyin. Mescidte bağırarak kayıp eşya arayıp soruşturan bir kimse gördüğünüzde ise; "Allah onu sana geri çevirmesin!" deyin. (Tirmizi 1321)Elbani sahih demiştir.

El Bahuti Rahimehullah (Keşşaful Kina 2/366) şöyle dedi:

Mescidte itikaf eden kimse veya etmeyen kimse için alışveriş, kiralama vb. ticari işlemler haramdır. Hadisin zahirine göre az veya çok olsun ihtiyacı olsun veya olmasın tüm alışverişler haramdır. Amr bin Şuayb babasından dedesinden rivayet ettiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem mescidte alışveriş yapmak ve kayıpları aramayı yasakladı. (Ahmed, Ebu Davud, Nesai, Tirmizi)

Bir defasında ömer Radiyallahu anhu bir adamın mescidte alışveriş yaptığını gördü ve şöyle dedi burası Ahiret çarşısıdır. Şayet bir şeyi satmak istersen dünya alışveriş çarşısına git.

Hanefi mezhebine göre mescidte alışveriş caizdir. Maliki ve Şafii mekruh olarak görürler.

Böylece mescidin sınırını belirlemek ve sınırları içerisinde alışveriş yapılmaması daha doğru bir uygulama olacaktır. Aynı şekilde cenabetli ve hayızlı kişiler bu sınırı aşmazlar. Buna benzer diğer hükümlerin uygulanması bakımından sınırı belirlenmesi çok isabetli olacaktır.

Yapılacak sınır ister kısa veya uzun duvar olsun, ister halılarla belirlensin yeter ki sınır diğer alanlardan farklı olsun yeterli olacaktır. Şayet yakınında alışveriş yapılıyorsa duvarın örülmesi daha doğru olacaktır. Böylece namaz kılanlar ve Kur'an okuyanlar, rahatsız olmayacaktır.

En iyisini Allah bilir.